

**Atvinnuvega- og
nýsköpunarráðuneyti**

M i n n i s b l a ð

Viðtakandi: **Atvinnuveganefnd Alþingis**
Sendandi: **Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið - sjávaútvegs og
landbúnaðarráðherra**
Dagsetning: **26.11.2013**
Málsnúmer: **ANR13090079**
Bréfalykill: **4.1.8**

Efni: **Vegna frumvarps til laga um breytingu á tollalögum, nr. 88/2005, með síðari
breytingum (úthlutun tollkvóta).**

Vísað er til beiðni atvinnuveganefndar Alþingis dags. 25. nóvember 2013 þar sem óskað er eftir svari ráðuneytisins vegna athugasemda Bændasamtaka Íslands um frumvarp til laga um breytingu á tollalögum nr. 88/2005, með síðari breytingum (úthlutun tollkvóta). Þá er einnig óskað eftir afstöðu ráðuneytisins til lítilsháttar breytingu á orðalagi.

Í umsögn Bændasamtaka Íslands kemur fram: „Það er mat Bændasamtaka Íslands að nauðsynlegt sé að gerð verði frekari og nákvæmari grein fyrir því hvers vegna hlutfallið er ákveðið 45% og hvaða áhrif þróun gengis íslensku krónunnar kann að hafa á toll á þessar umræddu dýrari vörur.“ Þegar tollkvóti hefur verið veittur vegna innflutnings á nautakjöti, t.d. á sl. tveimur árum hefur tollur verið ákveðinn 40% af magntolli samkvæt tollskrá. Í frumvarpinu er hins vegar lagt til að tollurinn verði 45%. Þetta er gert í tvennum tilgangi. Í fyrsta lagi að meginreglan haldist skv. 3. mgr. 12. gr laganna, þ.e. að vera mismunur innlends og erlends heildsöluverðs. Í öðru lagi að ef gengi á krónunni styrkist þá væri 5% upp á að hlaupa. Fleiri þættir koma þó inn í þetta dæmi s.s. verðþróun á kjöti erlendis.

Við vinnslu frumvarpsins virðist hafa láðst að tilgreina "og" í c. lið 1. gr. frumvarpsins, en þar kemur fram "Við 3. málsl. bætist: að viðbættri heildsöluálagningu." Rétt er að bæta "og" við setninguna þannig að hún hljóði með eftirfarandi hætti, verði frumvarpið að lögum: "Hafi vara ekki verið flutt til landsins á síðustu sex mánuðum er heimilt að miða innflutningsverð við viðskiptaverð vörunnar í útflutningslandi að viðbættum flutnings- og vátryggingarkostnaði og að viðbættri heildsöluálagningu." Með vísan til framangreinds telur ráðuneytið rétt að c. liður 1. gr. frumvarpsins hljóði svo: "Við 3. málsl. bætist: og að viðbættri heildsöluálagningu."

Bréf

Alþingi
nefndasvið
v/Austurvöll
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 20. nóvember 2013
2013110009

Efni: Frumvarp til laga um tollalög (úthlutun tollkvóta), 137. mál á 143. löggjafarþingi

Frumvarpið var sent Bændasamtökum Íslands til umsagnar með tölvubréfi frá nefndasviði Alþingis, dags. 7. nóvember 2013.

Bændasamtök Íslands vilja vekja athygli á umsögn sinni um þingmálið, frá því það var upphaflega lagt fram á Alþingi, á 140. löggjafarþingi (erindi nr. Þ. 140/1548). Það var svo flutt nánast í óbreyttri mynd á 141. löggjafarþingi, sbr. 272. mál á þskj. 305. Í meðförum þingsins var gerð breyting á frumvarpinu, sbr. þskj. 745, m.a. í ljósi athugasemda Bændasamtakanna. Bændasamtökin hafa eftir sem áður efasemdir um ákvæði laganna sem lúta að skilgreiningu þess hvenær framboð búvara telst nægjanlegt og leyfa sér að vísa í fyrrgreinda umsögn sína vegna þeirra.

Að auki vilja Bændasamtökin benda á eftirfarandi vegna þess frumvarps sem nú er til meðferðar hjá atvinnuveganefnd. Í athugasemdum með lagafrumvarpinu kemur að þegar lög nr. 160/2012 tóku gildi og farið var að vinna eftir ákvæði 3. mgr. 12. gr. tollalaga hafi komið í ljós ákveðnir vankantar við ákvörðun á tolli og að þessir vankantar hafi falist í því að í sumum tilfellum hafi tilgreind aðferð til útreiknings á tolli orðið til þess að tollur á dýrari vörur yrði umtalsvert hærri en á ódýrari vörum. Til dæmis hafi komið í ljós að magntollur á dýrari nautavöðvum hefði orðið hærri en þeir tollar sem um getur í tvíhliða samningum Íslands við ESB og/eða WTO-tollkvótareglugerðum þegar opinn tollkvóta á nautakjöti var ákveðinn til að mæta skorti á markaði sl. vor.

Með frumvarpinu er m.a. lagt til að sett verði ákveðið hámark sem magntollur innan tollkvóta skal bera úr viðauka IVA og B við tollalög og skal hann ekki vera hærri en 45% af ákveðnum magntolli samkvæmt tollskrá. Bændasamtökin vilja benda á að þróun gengis íslensku krónunnar kann að hafa áhrif á þýðingu hámarks þessa hlutfalls. Krónan kann að styrkjast á næstu misserum og eftir því sem hún styrkist gagnvart erlendum gjaldmiðlum kann sú staða að koma upp að tollverndin kunni að rýrna. Það er mat Bændasamtaka Íslands að nauðsynlegt sé að gerð verð frekari og nákvæmari grein fyrir því hvers vegna hlutfallið er ákveðið 45% og hvaða áhrif þróun gengis íslensku krónunnar kann að hafa á toll á þessar umræddu dýrari vörur.

Virðingarfyllt
f.h. Bændasamtaka Íslands

Elías Blöndal Guðjónsson

Nefndasvið Alþingis
B.t. Kristjönu Benediktsdóttur
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 143/316
komudagur 21.11.2013

Reykjavík, 21. nóvember 2013

Efni: Umsögn Félags atvinnurekenda um frumvarp til laga um breytingu á tollalögum, nr. 88/2005, með síðari breytingum (úthlutun tollkvóta).

I. Almennt

Vísað er til frumvarps til laga um breytingu á tollalögum, nr. 88/2005, með síðari breytingum (úthlutun tollkvóta) sem lagt var fyrir á Alþingi á 143. löggjafarþingi. Félagsmenn Félags atvinnurekenda (FA) og íslenskir neytendur almennt hafa mikla hagsmuni af því að vandað sé vel til verka þegar settar eru reglur um niðurfellingu verndartolla á matvöru. Það er því mikilvægt að slíkt fari fram að vel ígrunduðu máli og með hagsmuni almennings að leiðarljósi. Ennfremur má minna á að stjórnvöld vinna nú að einföldun regluverks en umræddur málaflokkur þarf svo sannarlega á því að halda regluumgjörð sé einfölduð.

II. Athugasemdir

Félag atvinnurekenda gerir nokkrar athugasemdir við umrætt frumvarp að því er varðar núverandi fyrirkomulag á úthlutun á WTO tollkvóta. Félagið áskilur sér rétt til að koma með frekari ábendingar er varða aðra þætti frumvarpsins á síðari stigum.

Almennt

Að mati FA snýst efni ákvæðisins að mestu um að koma til móts við athugasemdir umboðsmanns Alþingis, en síður því að mæta þeim skuldbindingum sem Ísland hefur tekið á sig gagnvart WTO. Það eru mistök að mati FA. Mál þetta snýst fyrst og síðast um skyldur íslenska ríkisins að þjóðarrétti, möguleika til tekjuöflunar fyrir ríkissjóð, lögmæti gjaldtöku og rétt neytenda til aðgengis að ódýrari matvöru. Efni frumvarpsins í núverandi mynd breytir engu um þá staðreynd að íslenska ríkið er ekki að uppfylla þjóðréttarlegar skyldur sínar og innheimtir umtalsverð gjöld án þess að fyrir þeirri gjaldheimtu sé fullnægjandi lagastoð.

Umrætt frumvarp ætti því að miða að því að gera nauðsynlegar breytingar á umræddu ákvæði.

Skyldur Íslands

Íslenska ríkið hefur fullgilt samninginn um stofnun Alþjóðaviðskipta-stofnunarinnar sem undirritaður var í Marakess í Marokkó, 15. apríl 1994. Með gildistöku samningsins voru innflutningshöft á landbúnaðarvörur afnumin og er ekki lengur hægt að hefta innflutning nema skv. þröngum undanþáguheimildum GATT-samningsins. Samkvæmt samningnum eiga tollkvótar á lægri tolltöxtum eða engum tolli að tryggja lágmarksinnflutning á bannvörum, það er vörum sem enginn eða óverulegur innflutningur var á fyrir gildistöku samningsins.¹

¹ Frv. til laga um breytingu á lögum vegna aðildar Íslands að Alþjóðaviðskiptastofnuninni, 27. mál, pskj. 29, 119. lögb.

Það magn sem heimilt var að flytja inn var 3% af ákveðnu neysluviðmiði sem tekið var á níunda áratug síðustu aldar. Það viðmið hefur hins vegar ekki verið uppfært frá þeim tíma. FA telur rétt að löggjafinn bæti úr þessum meinbug og miði innflutningsmagn við hlutfall af núverandi neyslu. Er það réttilega ákvarðað sem 5% af heildarneyslu á íslenskum markaði. *Hér skal vísað í ítarlega umsögn FA um sama efni (508.mál á 140. löggjafarþingi) sem dagsett er 12. mars 2012.* Þar er m.a. bent á innflutningur stóð undir mjög litlu af heildarneyslu árið 2010. Í tilviki alifugla var það 0,8%, í tilviki svínakjöts var það 1% og í tilviki nautakjöts 2,4%. Í sömu umsögn er á það bent að innflutningur á þessum afurðum geti skilað hinu opinbera verulegum tekjum, auk þess sem verð til neytenda yrði hagstæðara.

Leggur FA það til að fest verði í lög ákveðið magn í tölustöfum sem uppfærist á síðari tíma en ekki í hlutfallstölum. Nauðsynlegt er að magn og tegund vöru sé bundið með hlutlægum hætti í lagatexta og að auki sé skýrt hvað viðmið séu viðhöfð varðandi viðkomandi tölur.

Um gjaldtöku

Í stjórnarskrá eru miklar kröfur gerðar til forms og efnis þegar hið opinbera tekur gjald úr hendi borgaranna. Núverandi fyrirkomulag kemur hvergi nærri því að uppfylla þær skyldur. Hvergi kemur fram hvaða gjöld skuli innheimta né með hvaða hætti. Þetta er ótækt enda skýr áskilnaður um það í stjórnarskrá að skattar verði aðeins innheimtir skv. settum lögum og að óheimilt sé að eftirláta stjórnvaldi ákvörðun um það hvort að skattur er innheimtur eður ei.

Verði ekkert að gert blasir það við íslensk fyrirtæki munu sækja endurgreiðslu á þeim ólögmætu gjöldum sem þeim hefur verið gert að greiða samkvæmt þessu ólögmæta fyrirkomulagi. Munu þau þar eiga rétt á endurgreiðslu allra gjalda síðustu fjögurra ára með vöxtum og dráttarvöxtum. Þessi ólögmæta gjaldtaka er því skammgóður vermir fyrir ríkissjóð.

Það er eðlilegt og rétt að löggjafinn lagi þá meinbugi sem eru á núverandi lögum. Felur það í sér að sett verði í lög skýrt ákvæði um það hvað er heimilt að flytja inn, í hvaða magni og á hvaða gjöldum. Löggjöf í annarri mynd mun aldrei standast þær kröfur sem gerðar eru til laga sem heimta gjald úr hendi borgaranna eða takmarka atvinnufrelsi þeirra. Þá verður ekki hjá því komist að geta þess að hagsmunir neytenda af auknum innflutningi þessara vara er gríðarlega mikill.

III. Annað

Að lokum áskilur Félag atvinnurekenda sér rétt til að koma frekari athugasemdum á framfæri á síðari stigum.

Félagið lýsir sig jafnframt reiðubúið til að funda um efnið sé þess óskað.

Virðingarfyllst,

Almar Guðmundsson
Framkvæmdastjóri

SAMKEPPNISEFTIRLITIÐ

Atvinnuveganefnd Alþingis
bt. Kristjönu Benediktsdóttur
Kirkjustræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 143/295
komudagur 20.11.2013

Reykjavík, 20. nóvember 2013
Tilv.: 1311005

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um tollalög (úthlutun tollkvóta), 137. mál.

Samkeppniseftirlitinu hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um tollalög (úthlutun tollkvóta), 137. mál. Í frumvarpinu eru lagðar til eftirfarandi breytingar á 3. mgr. 12 gr. tollalaga, nr. 88/2005, með síðari breytingum (úthlutun kvóta):

- a) Á eftir orðinu „innflutningsverðs“ í 2. málsl. kemur: að teknu tilliti til heildsöluálagningar.*
- b) Á eftir 2. málsl. kemur nýr málslíður, svohljóðandi: Þó skal tollur ekki vera hærri en 45% af ákveðnum magntolli samkvæmt tollskrá.*
- c) Við 3. málsl. bætist: að viðbætti heildsöluálagningu.*

Í athugasemdum við lagafrumvarpið kemur fram að ákvæði 3. mgr. 12. gr. tollalaga hafi verið breytt með lögum nr. 160/2012, um breytingu á lögum um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum og tollalögum (úthlutun tollkvóta og fóðursjóður), sem voru samþykkt á Alþingi á 141. löggjafarþingi. Ákvæðinu var breytt vegna álits umboðsmanns Alþingis frá 18. júlí 2011 um heimild ráðherra til að leggja á verð- eða magntoll. Þegar lög nr. 160/2012 tóku gildi og farið var að vinna eftir ákvæði 3. mgr. 12. gr. tollalaga hafi komið í ljós ákveðnir vankantar við ákvörðun á tolli. Tekið er fram að samkvæmt framangreindri málsgrein skuli tollur vera reiknaður sem mismunur á ríkjandi heildsöluverði, samkvæmt upplýsingum frá a.m.k. tveimur leiðandi ótengdum dreifingaraðilum, og innflutningsverði, samkvæmt meðaltali tollverðs síðastliðinna sex mánaða. Vankantarnir hafi falist í því að sú aðferð sem tilgreind er í ákvæðinu leiði a.m.k. í sumum tilfellum til þess að tollur á dýrari vörum verði umtalsvert hærri en á ódýrari vörum. Hafi þetta m.a. komið fram þegar ákveða þurfti opinn tollkvóta á nautakjöti til að mæta skorti á markaði sl. vor. Þá hafi komið t.d. í ljós að magntollur á dýrari vöðvum hefði orðið hærri en þeir tollar sem um getur í tvíhliða samningum Íslands við ESB og/eða WTO - tollkvótareglugerðum.

Í frumvarpinu er lagt til að bætt verði úr þessu með nákvæmari viðmiðum og um leið sett ákveðið hámark sem magntollur innan tollkvóta skuli bera úr viðauka IVA og B við tollalög. Tilgangurinn sé að draga úr hættu á að tollar skili sér í hærra verðlagi til neytenda.

Í 3. mgr. 12. gr. laganna segir hvernig ákvarða skuli magntoll á þær vörur sem eru fluttar inn samkvæmt tollkvótum sem tilgreindir eru í viðaukum IVA og B við tollalög. Við 2. málsl. 3. mgr. bætist að tillit skuli taka til heildsöluálagningar þegar miðað er við innflutningsverð en álagning á heildsöluverð og innflutningsverð er ekki nákvæmur samanburður og getur verið mismunandi. Gerð er tillaga um nýjan málslíð þar sem segir að magntollur skuli ekki vera hærri en 45% af almennum magntolli samkvæmt tollskrá. Í umsögn um frumvarpið segir að gera megji ráð fyrir að með samþykkt frumvarpsins muni magntollur skv. 12. gr. laganna lækka eitthvað en hins vegar er líklegt að vörumagn innflutnings muni aukast á móti.

Samkeppniseftirlitið vill minna á umsögn sína til atvinnuveganefndar Alþingis, dags. 14. mars 2012, þar sem fram kom að tollkvótar hafa almennt í för með sér neikvæð áhrif á samkeppni sem veldur bæði atvinnulífi og neytendum tjóni. Í framangreindri umsögn Samkeppniseftirlitsins kom einnig fram að þrátt fyrir framangreinda annmarka sé þó betra að miða við magntolla á tollkvótum í stað verðtolla. Þegar ákvörðun tolla fer eftir samanburði á ríkjandi heildsöluverði og innflutningsverði þá telur Samkeppniseftirlitið eðlilegt að innflutningsverð hafi að geyma heildsöluálagningu til að samræmis sé gætt. Auk þess telur Samkeppniseftirlitið til bóta að ákveðið þak verði á almennum magntolli eins og lagt er til í því frumvarpi sem hér um ræðir.

Samkeppniseftirlitið vill að lokum áréttta það sem fram kom í framangreindri umsögn eftirlitsins til atvinnuveganefndar Alþingis að beita sér fyrir því að horfið verði frá aðgangshindrunum sem almennt felast í tollkvótum á innflutningi á búvörum. Standi hins vegar ekki til að afnema innflutningshömlur hvetur Samkeppniseftirlitið til þess að úthlutun tollkvóta verði endurgjaldslaus og eftir atvikum hlutkesti varpað sé ásókn umfram kvóta. Við þá framkvæmd er mælt til þess að innlendum afurðastöðvum búvöru og vinnslustöðvum í þeirra eigu verði gert óheimilt að bjóða í eða sækjast eftir tollkvóta fyrir innfluttar landbúnaðarafurðir. Er það mikilvægt vegna þess að aðilar sem framleiða innlendar landbúnaðarafurðir hafa hvata til að halda uppi verði á innfluttum landbúnaðarvörum eða jafnvel bjóða þær ekki til sölu þannig að þær hafi sem minnst samkeppnisleg áhrif á þeirra eigin framleiðsluvörur.

Virðingarfyllst,
Samkeppniseftirlitið

Guðmundur Sigurðsson

Birgir Óli Einarsson

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 20. nóvember 2013

Efni: Umsögn Samtaka verslunar og þjónustu um frumvarp til laga um breytingu á tollalögum, nr. 88/2005, með síðari breytingum, 137. mál

SVÞ – Samtök verslunar og þjónustu vísa til erindis atvinnuveganefndar Alþingis, dags. 7. nóvember sl., þar sem óskað er umsagnar samtakanna um frumvarp til laga um breytingu á tollalögum nr. 88/2005, með síðari breytingum (úthlutun tollkvóta), 137. mál.

SVÞ hafa kynnt sér framkomið frumvarp og gera samtökin ekki sérstakar athugasemdir hvað varðar efni þess. Hins vegar vilja samtökin koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum hvað varðar tilurð þessara breytinga sem og mikilvægi þess að málaflokkur þessi verði tekinn til heildarendurskoðunar.

Eins og fram kemur í almennum athugasemdum við frumvarpið hafa að undanförunu verið gerðar breytingar á ákvæðum laga um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum, nr. 99/1993, og tollalögum, nr. 88/2005, í kjölfar álits umboðsmanns Alþingis þar sem umboðsmaður komst að þeirri niðurstöðu að heimildir sem sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra eru veittar til álagningar tolla á innflutning landbúnaðarvara á grundvelli samnings um stofnun Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar væru ekki í samræmi við þær kröfur til skattlagningaheimilda sem leiðir af ákvæðum 40. gr. og 1. mgr. 77. gr. stjórnarskár lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944. Nánar tiltekið braut ráðherra gegn umræddum ákvæðum stjórnarskrárinnar með einhliða ákvörðun sinni um breytingu á hvaða tollafyrirkomulagi var komið á hverju sinni, þ.e. verðtoll eða magntoll. Ekki er ástæða til að rekja það mál frekar hér en það ítrekast að SVÞ kvörtuðu undan umræddri framkvæmd ráðherra til umboðsmanns Alþingis sem komst að áður nefndri niðurstöðu.

Við þetta er að bæta, þar sem ekki er greint frá því í almennum athugasemdum við frumvarpið, að eitt aðildarfélag SVÞ höfðaði svo í kjölfarið á áður nefndu áliði umboðsmanns Alþingis mál gegn íslenska ríkinu vegna ákvarðana ráðherra um beitingu á tilteknum tollum, sbr. framanritað, og komst Héraðsdómur Reykjavíkur að þeirri niðurstöðu að ráðherra hafði brotið gegn áður nefndum ákvæðum stjórnarskrárinnar með tilheyrandi fjárhagslegu tjóni á hagsmunum kæranda. Var íslenska ríkið því dæmt til að greiða kæranda skaðabætur.

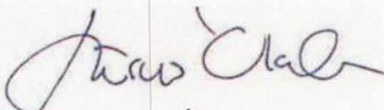
Í kjölfarið voru gerðar einstakar á ákvæðum framangreindra laga. Í umsögnum um frumvörp þau sem lögð voru fram á sínum tíma til breytinga á lögnum gerðu SVÞ alvarlegar athugasemdir varðandi bæði þær breytingar sem lagðar voru til, og voru samþykktar, sem og fyrirkomulagi þessa málaflökks í heild sinni. Varðandi síðastnefnda atriðið bentu SVÞ á að flækjustig varðandi framkvæmd þessara mála væri mikið og skorti verulega á gagnsæi varðandi málaflökkinn og regluverkið. Var því lagt til að málaflokkur þessi væri tekin til heildarendurskoðunar í stað þess að leggja til einstakar breytingar hverju sinni. Hefur nú komið á daginn að áhyggjur SVÞ af þessum málum hafa komið fram því enn og aftur eru nú

lagðar fram einstaka breytingar á tollalögum í þá vegu að rétta af ákveðna lagalega slagsíðu vegna síðustu breytinga.

Í ljósi þessa ítreka SVP enn og aftur mikilvægi þess að áðurnefnd lög verði tekin til heildarendurskoðunar til að bæta úr þeim göllum sem á þeim eru sem og til að samræma þau ákvæði að fullu leyti í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar íslenska ríkisins á sviði innflutnings á landbúnaðarvörum.

Að öðru leyti gera SVP ekki frekari athugasemdir varðandi framkomið frumvarp til breytinga á tollalögum að svo stöddu.

Virðingarfyllst,
f.h. SVP

Lárus M.K. Ólafsson
lögfræðingur